EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 30.8.2019.
COM(2019) 405 final

2019/0184 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Baltkrievijas Republiku par vīzu atvieglotu izsniegšanu parakstīšanu Eiropas Savienības vārdā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Austrumu partnerības samitā, kas notika 2009. gada maijā, ES atkārtoti apliecināja politisko atbalstu vīzu režīma pilnīgai liberalizēšanai drošā vidē un mobilitātes veicināšanai ar vīzu režīma atvieglošanas un atpakaļuzņemšanas nolīgumiem ar Austrumu partnerības valstīm. Ievērojot vienoto pieeju ES politikas izstrādei vīzu režīma atvieglošanas jomā, kuru dalībvalstis 2005. gada decembrī pieņēma *COREPER*, nolīgumu par vīzu atvieglotu izsniegšanu nevar noslēgt, ja vispirms nav noslēgts atpakaļuzņemšanas nolīgums.

Attiecīgi Komisija 2010. gada 12. novembrī Padomei iesniedza ieteikumu ar mērķi saņemt sarunu norādes sarunu vešanai ar Baltkrievijas Republiku par nolīgumiem par īstermiņa vīzu atvieglotu izsniegšanu un par to personu atpakaļuzņemšanu, kuras uzturas neatļauti.

Ievērojot pilnvaras, ko Padome piešķīra 2011. gada 28. februārī[1], sarunas ar Baltkrievijas Republiku tika oficiāli sāktas 2014. gada 12. jūnijā Briselē.

Pēc tam notika vēl piecas sarunu kārtas: 2014. gada 24. novembrī Minskā, 2015. gada 12. martā Briselē, 2017. gada 20. jūnijā Minskā un 2018. gada 11. oktobrī un 2019. gada 26. martā Briselē. 2019. gada 17. jūnija e-pastu apmaiņā galvenie sarunu vedēji parafēja nolīguma tekstu.

Tikmēr Baltkrievija, Eiropas Savienība un septiņas iesaistītās dalībvalstis (Bulgārija, Rumānija, Lietuva, Polija, Ungārija, Somija un Latvija) 2016. gada 13. oktobrī parakstīja kopīgu deklarāciju par mobilitātes partnerību.

Kopš 2017. gada 12. februāra Eiropas Savienības pilsoņi ir atbrīvoti no vīzas prasības attiecībā uz iebraukšanu un uzturēšanos Baltkrievijas Republikas teritorijā uz laiku līdz 5 dienām ar nosacījumu, ka viņi šķērso robežu Minskas starptautiskajā lidostā. 2018. gada 24. jūlijā šis bezvīzas uzturēšanās periods tika pagarināts līdz 30 dienām ar tiem pašiem nosacījumiem. Attiecībā uz uzturēšanās periodiem, kas pārsniedz 30 dienas, bet nepārsniedz 90 dienas (jebkurā 180 dienu periodā), nolīgums būs piemērojams uz savstarpīguma pamata.

Dalībvalstis visos sarunu posmos tika regulāri informētas, un ar tām apspriedās attiecīgajās Padomes darba grupās. Nolīguma teksta galīgais projekts tika nodots Vīzu jautājumu darba grupai, un 2019. gada 5. aprīlī tas tika vispārēji atbalstīts klusēšanas procedūras ietvaros.

2019. gada 17. aprīlī Eiropas Parlaments ar Migrācijas un iekšlietu ĢD ģenerāldirektora vēstuli Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas priekšsēdētājam tika informēts par sarunu noslēgšanos gan par vīzu režīma atvieglošanas, gan atpakaļuzņemšanas nolīgumiem. Vēstulei bija pievienoti abu nolīgumu projekti.

Ierosinātajā lēmumā par nolīguma noslēgšanu ir paredzēta nolīguma praktiskajai piemērošanai nepieciešamā iekšējā kārtība. Cita starpā tajā ir noteikts, ka apvienotajā komitejā vīzu atvieglotas izsniegšanas jautājumos, kura tiek izveidota ar nolīguma 12. pantu, Eiropas Savienību pārstāv Komisija, kurai palīdz dalībvalstu eksperti.

Pievienotais priekšlikums ir juridiskais instruments nolīguma noslēgšanai. Padome pieņems lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

2. NOLĪGUMA MĒRĶIS UN SATURS

[1] Padome 2015. gada 2. martā grozīja šīs sarunu norādes, lai paredzētu iespēju apturēt atbrīvojumu attiecībā uz diplomātiskajām vīzām sakarā ar plašāku iemeslu loku, nekā paredzēts apturēšanas standartnoteikumos, piemēram, sakarā ar cilvēktiesību un demokrātijas apsvērumiem, kā arī minētā atbrīvojuma ļaunprātīgu izmantošanu.

Eiropas Savienības un Baltkrievijas Republikas nolīguma par vīzu atvieglotu izsniegšanu (turpmāk "nolīgums") mērķis ir uz savstarpīguma pamata atvieglot vīzu izsniegšanu Eiropas Savienības un Baltkrievijas pilsoņiem plānotās uzturēšanās periodam, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu periodā.

Komisija uzskata, ka mērķi, kurus Padome bija izvirzījusi sarunu norādēs, tika sasniegti un ka nolīguma projekts ir Eiropas Savienībai pieņemams.

Nolīguma galīgo saturu var rezumēt šādi:

– principā attiecībā uz visiem vīzas pieteikuma iesniedzējiem lēmums par vīzas izsniegšanu vai neizsniegšanu būs jāpieņem 10 kalendāro dienu laikā. Ja nepieciešama padziļināta pārbaude, šo termiņu var pagarināt līdz 30 kalendārajām dienām. Steidzamos gadījumos lēmuma pieņemšanas termiņu var samazināt līdz divām darbdienām vai mazāk. Vispārīgā gadījumā, vīzas pieteikuma iesniedzējiem piesakoties uz apmeklējumu pieteikuma iesniegšanai, apmeklējumu nosaka divu nedēļu laikā no pieteikšanās dienas, bet steidzamos gadījumos to nosaka nekavējoties vai arī pieteikumu ļauj iesniegt bez apmeklējuma;

– vīzas nodeva par Eiropas Savienības un Baltkrievijas Republikas pilsoņu iesniegto pieteikumu apstrādi tiek noteikta 35 EUR apmērā. Šī nodeva tiks piemērota visiem vīzas pieteikuma iesniedzējiem. Tomēr no vīzas nodevas pilnībā būs atbrīvotas šādu kategoriju personas: bērni līdz 12 gadu vecumam, personas ar invaliditāti, tuvi radinieki, oficiālo delegāciju dalībnieki, kas piedalās valdības rīkotos pasākumos, skolēni, studenti (tostarp maģistratūrā un doktorantūrā), pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji, humānu iemeslu dēļ ceļojošie un personas, kas piedalās zinātniskos, kultūras, mākslas un sporta pasākumos;

– ja Puses nolemj sadarboties ar ārpakalpojumu sniedzēju, cita starpā vīzas pieteikumu pieņēmēja lomā, ārpakalpojumu sniedzējam maksājamā maksa nevar pārsniegt 30 EUR. Ciktāl tas iespējams, būtu jāsaglabā iespēja Pušu pilsoņiem iesniegt pieteikumu tieši konsulātā, piemēram, ja pieejamo darbinieku skaits ļauj tikt galā ar darba slodzi un izpildīt nolīgumā noteiktos pienākumus;

– prasības attiecībā uz dokumentiem, kas jāuzrāda saistībā ar ceļojuma mērķi, ir vienkāršotas šādām pieteikuma iesniedzēju kategorijām: tuvi radinieki, uzņēmēji, oficiālo delegāciju dalībnieki, skolēni, studenti (tostarp maģistratūrā un doktorantūrā), zinātnisko, kultūras un sporta pasākumu dalībnieki, žurnālisti, personas, kas apmeklē militārās un civilās apbedījumu vietas (ieskaitot radiniekus), pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, profesiju pārstāvji, kas piedalās starptautiskās izstādēs, konferencēs, simpozijos, semināros vai citos līdzīgos pasākumos, šoferi, kas veic starptautiskos kravu un pasažieru pārvadājumus, sadraudzības pilsētu organizēto oficiālo apmaiņas programmu dalībnieki, personas, kas ieceļo medicīnisku iemeslu dēļ, personas, kas piedalās starptautiskos sporta pasākumos, vilcienu, refrižeratoru un lokomotīvju apkalpes locekļi un oficiālu ES pārrobežu sadarbības programmu dalībnieki. Šo kategoriju personām nolūkā pamatot ceļojuma mērķi var pieprasīt vienīgi nolīgumā uzskaitītos dokumentus. Principā nevar prasīt nekādus citus dalībvalstu vai Baltkrievijas Republikas tiesību aktos paredzētus pamatojumus, ielūgumus vai apstiprinājumus;

– vienkāršoti arī vairākkārtējas ieceļošanas vīzu izsniegšanas kritēriji šādu kategoriju personām:

(a) valstu un reģionālo valdību, parlamentu un tiesu locekļi, oficiālo delegāciju pastāvīgie dalībnieki, laulātie un bērni, kas apmeklē Eiropas Savienības pilsoņus, kuri likumīgi uzturas Baltkrievijas teritorijā, vai Baltkrievijas Republikas pilsoņus, kuri likumīgi uzturas dalībvalstīs, vai ES pilsoņus, kuri uzturas dalībvalstī, kuras

valstspiederīgie viņi ir, vai Baltkrievijas Republikas pilsoņus, kuri uzturas Baltkrievijas teritorijā, – vairākkārtējas ieceļošanas vīzas ar 5 gadu derīguma termiņu (vai īsāku termiņu, ja nodoms ceļot regulāri ir acīm redzami ierobežots, piemēram, ja pilnvaru vai likumīgas uzturēšanās atļaujas derīguma termiņš ir īsāks);

(b) zinātnisko un kultūras pasākumu, oficiālo apmaiņas vai pārrobežu programmu un starptautisko sporta pasākumu dalībnieki, žurnālisti, studenti, oficiālo delegāciju dalībnieki, pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji, profesiju pārstāvji, kas piedalās starptautiskās izstādēs, konferencēs, simpozijos, semināros vai citos līdzīgos pasākumos, šoferi, kas veic starptautiskos kravu pārvadājumus, vilcienu apkalpes locekļi un personas, kurām nepieciešams regulāri ieceļot medicīnisku iemeslu dēļ, – vairākkārtējas ieceļošanas vīzas ar 1 gada derīguma termiņu;

(c) tām pašām kategorijām, kuras uzskaitītas b) apakšpunktā, būtu jāizsniedz vīzas ar mazākais 2 gadu un lielākais 5 gadu derīguma termiņu (ar nosacījumu, ka attiecīgā persona iepriekšējos divus gadus ir likumīgi izmantojusi 1 gada vairākkārtējas ieceļošanas vīzas, izņemot gadījumus, kad nepieciešamība vai nodoms ceļot bieži acīm redzami aprobežojas ar īsāku periodu);

– Eiropas Savienības un Baltkrievijas Republikas pilsoņi, kuriem ir derīga biometriskā diplomātiskā pase, un personas, kurām ir derīga ES ceļošanas atļauja, īstermiņa uzturēšanās gadījumos ir atbrīvoti no vīzas prasības. Komisija 2015. gada aprīlī iesniedza pirmo novērtējumu par Baltkrievijas diplomātisko pasu izsniegšanas sistēmas drošību un integritāti, ieskaitot pasu drošības iezīmes, kurā bija secināts, ka izsniegšanas sistēma ir apmierinoša. Savukārt Baltkrievijas diplomātisko pasu drošības līmeni dažas dalībvalstis atzina par nepietiekamu. Pēc tam Baltkrievijas Republika informēja, ka no 2020. gada sākuma tā sāks izsniegt biometriskās pases, kas atbilst Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas jaunākajām vadlīnijām un ieteikumiem, un piekrita, ka atbrīvojums no vīzas prasības tiek attiecināts tikai uz biometriskajām diplomātiskajām pasēm (papildu prasība, kas nebija ietverta sarunu norādēs). Sestajā un pēdējā sarunu kārtā 2019. gada 26. martā Baltkrievijas Republika sniedza Komisijai atjauninātu informāciju par šo pasu izsniegšanas sistēmu un tehniskajām specifikācijām un apņēmās vēlākais līdz 2019. gada oktobrim darīt pieejamu jaunās biometriskās pases paraugu un galīgās tehniskās specifikācijas. Ņemot vērā šos apstākļus, Komisijai, apspriežoties ar dalībvalstīm, pirms nolīguma noslēgšanas būs jāveic Baltkrievijas pasu izsniegšanas sistēmas galīgais novērtējums;

– nobeiguma noteikumos Pusēm ir paredzēta iespēja jebkādu iemeslu dēļ pilnībā vai daļēji (piemēram, attiecībā uz atbrīvojumu no vīzas prasības diplomātisko biometrisko pasu turētājiem) apturēt nolīguma darbību. Attiecīgi šajā noteikumā ir paredzēti tādi apturēšanas pamati kā nolīguma noteikuma pārkāpšana vai ļaunprātīga izmantošana (piemēram, saistībā ar 10. pantā paredzēto atbrīvojumu no vīzas prasības diplomātisko pasu turētājiem), cilvēktiesību un demokrātijas apsvērumi (minēti arī nolīguma preambulā) vai nesadarbošanās atpakaļuzņemšanas jomā un/vai atpakaļuzņemšanas nolīguma neapmierinoša īstenošana;

– nobeiguma noteikumos noteikts arī tas, ka nolīgums par vīzu atvieglotu izsniegšanu var stāties spēkā tikai dienā, kad stājas spēkā atpakaļuzņemšanas nolīgums;

– nolīguma preambulā ir uzsvērta nozīme, kāda ir Pušu sadarbības pamatprincipiem, kā arī pienākumiem un atbildībai, ieskaitot cilvēktiesību un demokrātijas principu ievērošanu, kas izriet no Pusēm saistošajiem attiecīgajiem starptautiskajiem instrumentiem;

– protokolā ir ņemta vērā to dalībvalstu īpašā situācija, kuras vēl pilnībā nepiemēro Šengenas *acquis*, un apstāklis, ka tās vienpusēji atzīst Baltkrievijas Republikas pilsoņiem izsniegtās

Šengenas vīzas un uzturēšanās atļaujas tranzītam caur savas valsts teritoriju saskaņā ar Lēmumu Nr. 565/2014/ES;

– nolīgumam tiek pievienota kopīga deklarācija par sadarbību jautājumos, kas saistīti ar ceļošanas dokumentiem un regulāru apmaiņu ar informāciju par ceļošanas dokumentu drošību;

– nolīgumam tiek pievienota kopīga deklarācija par informācijas saskaņošanu attiecībā uz īstermiņa vīzu izsniegšanas procedūrām un dokumentiem, kas jāiesniedz, piesakoties uz īstermiņa vīzām;

– Dānijas, Apvienotās Karalistes un Īrijas īpašā situācija ir atspoguļota nolīguma preambulā un tam pievienotajās kopīgajās deklarācijās. Islandes, Norvēģijas, Šveices un Lihtenšteinas ciešā iesaistīšanās Šengenas *acquis* īstenošanā, piemērošanā un pilnveidošanā ir atspoguļota nolīgumam pievienotajā kopīgajā deklarācijā[2];

– nolīgumam tiek pievienota kopīga deklarācija par konsulātu personālu, lai atspoguļotu nozīmi, ko Puses piešķir pietiekama darbinieku skaita pieejamībai to konsulātos nolūkā nodrošināt nolīguma efektīvu īstenošanu.

3. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šis priekšlikums tiek iesniegts Padomei nolūkā saņemt pilnvarojumu nolīguma parakstīšanai.

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 77. panta 2. punkta a) apakšpunkts saistībā ar tā 218. panta 5. punktu.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Neattiecas.

• Proporcionalitāte

Šajā priekšlikumā ir paredzēti vienīgi tie pasākumi, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzīto mērķi, proti, parakstītu starptautisku nolīgumu par vīzu atvieglotu izsniegšanu Baltkrievijas un Eiropas Savienības pilsoņiem.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums nerada papildu izmaksas ES budžetā.

5. SECINĀJUMS

Ņemot vērā iepriekš minētos rezultātus, Komisija ierosina Padomei lemt par šā nolīguma parakstīšanu Eiropas Savienības vārdā un pilnvarot Padomes Ģenerālsekretariātu izdot attiecīgo pilnvaru instrumentu.

[2] Pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās var nākties pārskatīt preambulu un kopīgo deklarāciju par situāciju AK.

2019/0184 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par Nolīguma starp Eiropas Savienību un Baltkrievijas Republiku par vīzu atvieglotu izsniegšanu parakstīšanu Eiropas Savienības vārdā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta a) apakšpunktu saistībā ar tā 218. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padome 2011. gada 28. februārī pilnvaroja Komisiju sākt sarunas ar Baltkrievijas Republiku par Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Baltkrievijas Republiku par vīzu atvieglotu izsniegšanu ("nolīgums") paralēli sarunām par nolīgumu par to personu atpakaļuzņemšanu, kuras uzturas neatļauti. Sarunas tika sekmīgi noslēgtas, 2019. gada 17. jūnija e-pastu apmaiņā parafējot nolīgumu.

(2) Austrumu partnerības samita deklarācijā, kas pieņemta 2009. gada 7. maijā, Savienība un partnervalstis apliecināja politisko atbalstu vīzu režīma liberalizēšanai drošā vidē un atkārtoti apliecināja nodomu veikt pakāpeniskus pasākumus, lai pienācīgā laikā saviem pilsoņiem panāktu bezvīzu režīmu.

(3) Nolīguma mērķis ir uz savstarpīguma pamata atvieglot vīzu izsniegšanu Savienības un Baltkrievijas pilsoņiem plānotās uzturēšanās periodam, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu periodā.

(4) Šis lēmums ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Apvienotā Karaliste nepiedalās saskaņā ar Padomes 2000. gada 29. maija Lēmumu 2000/365/EK par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā[1]; tādēļ Apvienotā Karaliste nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā, un Apvienotajai Karalistei šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.

(5) Šis lēmums ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes 2002. gada 28. februāra Lēmumu 2002/192/EK par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā[2]; tādēļ Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā, un Īrijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.

(6) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā (Nr. 22) par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija

[1] Padomes Lēmums 2000/365/EK (2000. gada 29. maijs) par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 131, 1.6.2000., 43. lpp.).

[2] Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā, un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.

(7) Tādējādi nolīgums būtu jāparaksta Savienības vārdā, ņemot vērā tā noslēgšanu vēlāk, un būtu jāapstiprina nolīgumam pievienotās kopīgās deklarācijas,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek apstiprināta Nolīguma starp Eiropas Savienību un Baltkrievijas Republiku par vīzu atvieglotu izsniegšanu parakstīšana Savienības vārdā, ņemot vērā minētā nolīguma noslēgšanu[3].

2. pants

Savienības vārdā tiek apstiprinātas nolīgumam pievienotās kopīgās deklarācijas.

3. pants

Padomes Ģenerālsekretariāts izdod instrumentu, ar ko nolīguma sarunu vedēja norādītajai personai vai personām piešķir pilnvaras parakstīt nolīgumu, ņemot vērā tā noslēgšanu.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs

[3] Nolīguma teksts tiks publicēts kopā ar lēmumu par nolīguma noslēgšanu.